

Hvordan har tannhelsetjenesten i Norge håndtert pasienter og smittevern under den mest akutte fasen av covid-19-pandemien?

Lina Stangvaltaite-Mouhat, Marte-Mari Nordsetmoen Uhlen, Rasa Skudutyte-Rysstad, Ewa Alicja Szyszko Hovden, Maziar Ghadakchi Shabestari, Vibeke Elise Ansteinsson

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) har gjennomført en spørreundersøkelse om tannhelsepersonells erfaringer under nedstenging i perioden 13. mars–17. april 2020. Første del av studien er nå publisert i *International Journal of Environmental Research and Public Health* og er den første norske studien som omhandler håndtering av covid-19-pandemien i tannhelsetjenesten.

Sammendrag

Bakgrunn

I forbindelse med den pågående smittesituasjonen i samfunnet er det viktig at friske pasienter og pasienter med påvist, mistenkt eller sannsynlig SARS-CoV-2-smitte har et likeverdig tilfredsstillende odontologisk akutttilbud. I perioden 13. mars til 17. april 2020 var det i Norge kun anbefalt å gjennomføre akutt, nødvendig tannbehandling for å redusere smitterisiko i befolkningen. Den Offentlige Tannhelsetjenesten (DOT) ble 14. mars anmodet om å etablere et tilbud om akuttbehandling til befolkningen under den pågående covid-19-pandemien. Tilbudet kunne være i form av samarbeid mellom DOT og for eksempel privat tannhelsetjeneste, universi-

tetsklinikker, kompetansesentra eller spesialisthelsetjenesten. De fleste fylkeskommunene løste dette med å opprette egne klinikker for behandling av pasienter med mistenkt eller bekreftet covid-19-smitte. Øvrige pasienter uten bekreftet smitte som hadde behov for akutt tannbehandling kunne behandles med forsterket basalt smittevern. Hovedmålet med studien var å kartlegge tannhelsetjenestens håndtering og implementering av smittevernsrutiner i perioden der det norske samfunnet var i en akutt pågående smittesituasjon.

Metode

Forskningsavdelingen ved TkØ sendte i samarbeid med fylkestannleger og enkelte lokalforeninger ut et elektronisk spørreskjema til tannleger, tannlegespesialister, tannpleiere og tannhelsesekretærer i privat og offentlig tannhelsetjeneste. Spørreskjemaet omhandlet tannhelsetjenestens håndtering av pasienter og smittevernsrutiner i den første akutte fasen av covid-19-pandemien i Norge (13. mars til 17. april).

Resultater

Av totalt 1237 tannhelsepersonell som besvarte studien var det 59 % som arbeidet klinisk med pasienter i denne aktuelle perioden. I gjennomsnitt behandlet respondentene 4,5 pasienter uten mistenkt smitte på klinikken per uke, mens 10,5 konsultasjoner per uke ble gjort på telefon. Ifølge tannleger, som svarte på undersøkelsen, var akuttbehandling under nedstenging var oftest knyttet til sterke smerter i forbindelse med pulpitt, lokalisert smerte og hevelse pga infeksjon og perikoronitt.

I tråd med nasjonale anbefallinger for smittevern oppga henholdsvis 96 % og 89 % at de alltid eller ofte avklarte eventuelle covid-19-symptomer og reisehistorikk på telefon før pasienten møtte opp til timen. Hele 85 % av respondentene mente at tannhelsepersonell hadde høy risiko for å bli smittet, mens 84 % oppga at deres arbeidsplass håndterte situasjonen godt.

FORFATTERE

Lina Stangvaltaite-Mouhat, Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) og Universitetet i Tromsø, Institutt for klinisk Odontologi

Marte-Mari Nordsetmoen Uhlen, TkØ

Rasa Skudutyte-Rysstad, TkØ

Ewa Alicja Szyszko Hovden, TkØ

Maziar Ghadakchi Shabestari, TkØ

Vibeke Elise Ansteinsson, TkØ

Fjorten prosent av respondentene i studien jobbet på beredskapsklinikk som behandlet mistenkte eller bekreftede covid-19-pasienter. Samtidig oppga kun 5,5 % av dem at de behandlet koronasmittede eller mistenkt smittede pasienter i denne perioden.

De fleste (95 %) oppga at de klinikken de arbeidet på hadde utviklet steg-for-steg-prosedyrer for pasientbehandling og at de fulgte retningslinjer fra fylke (49 %) eller universitet (35 %). Hovedandelen hadde gjennomgått opplæring (88 %) i eller simulering (64 %) av prosedyrer, og en mindre andel (24 %) hadde opplevd avvik fra prosedyrene. Når det gjaldt bruk av smittevernsutstyr svarte hoveddelen av respondentene at arbeidsplassen hadde adekvat bruk av smittevernsutstyr. Likevel mente kun 41 % at arbeidsplassen var godt rustet til å håndtere en eskalering.

Studien konkluderte med at tilbudet om akutt tannhelsehjelp ble godt ivaretatt i den første akutte fasen av covid-19-pandemien

Norge, og at hovedandelen av tannhelsepersonell opplevde at deres arbeidsplass håndterte situasjonen godt. Funnene indikerer likevel noen avvik fra prosedyrer og at det kan være nødvendig med ytterligere opplæring av tannhelsepersonell i infeksjonsforebygging og steg-for-steg-prosedyrer. Resultatene fra denne studien kan være nyttige for tannhelsetjenesten i Norge og andre land for å planlegge for en eskalering av pågående pandemi og ved eventuelle senere utbrudd eller kriser.

Artikkelen kan leses her

Dental Health Services Response to covid-19 in Norway

<https://www.tkost.no/getfile.php/4724111.2008.ssw7w7abwn-lzww/Dental+Health+Services+Response+to+covid-19+in+Norway.pdf>

Send dine tanntekniske arbeidere til Sverige

Tumba Dental är Stockholms största tandtekniska labb. Vi erbjuder den bästa kvalitén till konkurrenskraftiga priser. Allt är svensktillverkat och håller hög kvalité!

tumbadental.se | info@tumbadental.se | +46 8-534 104 50